

# Efter 17 år i toppen af Grønlands politiske liv

*Interview med Lars Chemnitz om hvordan og hvorfor han har forladt politik, om partidannelser, om Atassut, fiskeriaftalen med EF og fremtiden*

Af Philip Lauritzen



*Landstingets nestor på den talerstol, hvor han holdt sin sidste tale den 10. marts 1984. Foto: Anne Bang, Sermitsiaq.*

Der har været mange hektiske dage på Grønlands politiske arena i 1984, men den mest dramatiske var givetvis lørdag den 10. marts.

Det var dagen, hvor Siumut-landsstyrets fiskeriaftale med EF endelig blev vedtaget af Siumut og Atassut, mens Inuit Ateqatigiits to landstingsmedlemmer glimrede ved deres fravær i den

ellers pakkede landstingssal i Nuuk. Flere ugers usædvanlig ophidset offentlig debat blev dermed afsluttet, og Grønlands udmeldelse af EF pr. 1. januar 1985 var en realitet.

Det var dagen, hvor Atassut få timer efter tilsluttede sig en mistillidsdagsorden fra Inuit Ateqatigiit mod landsstyret og dermed gennemtvang et lands-



*Butterfly'en sidder som altid ulasteligt. Foto: Louise-Inger Lyberth, A/G.*

tingsvalg i utide for første gang. Fem år efter hjemmestyrets indførelse blev reglen om faste valgperioder på fire år brudt, og Grønland tog midt i forvirringen et skridt i retning af parlamentariske tilstande svarende til de danske og færøske.

Og endelig var det dagen, hvor en epokes ubestrideligt største stemmesluger i grønlandsk politik for sidste gang stod på Landstingets talerstol som leder af sit parti, Atassut. Ja, det var sidste gang, han overhovedet stod på talerstolen. Kort efter trak han sig ud af politik, og i midten af oktober samme år forlod han Grønland for sammen med sin kone at bosætte sig i Danmark.

Lørdag den 10. marts sluttede 17 års krævende og udfordrende arbejde i toppen af grønlandsk politik for Lars Chemnitz, der vil blive husket og savnet for meget, men måske først og fremmest for hans personlige oprigtighed og hans aldrig svigtende vilje til samarbejde på tværs af partiskel.

Lars Chemnitz blev første gang medlem af Landsrådet i 1967, og dermed gik et gammelt ønske i opfyldelse.

– Jeg havde altid været politisk interesseret, helt tilbage fra mit barndomshjem, fortæller han en eftermiddag, fire dage før han skal forlade Nuuk for at rejse til et nyt hjem i Danmark. Den velkendte butterfly sidder som altid ulasteligt.

Det var den 12. oktober 84. Jeg havde spurgt Lars Chemnitz, om han ville stille op til et afskedsinterview. Han havde straks sagt ja og med et smil tilføjet, at han dog ikke ville love at svare på alle spørgsmål. Det var selv-

følgelig i orden. Jeg havde kun i tankerne, at det ville være vigtigt at få kastet nogle strejflys ind over en lang og spændende karriere, over et politisk liv i toppen af grønlandsk politik gennem den måske allermest spændende og dramatiske periode i Grønlands nyere historie. Et sådant interview skulle naturligvis være på hans betingelser, og det skulle vise sig, at den interviewede havde langt flere svar end interviewerens havde spørgsmål. Alle spørgsmål blev besvaret – og ikke så lidt til. Der var stort set ikke brug for spørgsmål. Lars Chemnitz vidste, hvad han ville sige.

– Der blev snakket meget politik i mit hjem, men jeg fik først muligheden for selv at gå ind i politik, da jeg kom til Ilulissat (Jakobshavn). Her ville man gerne opstille mig, og 10 måneder efter jeg havde tiltrådt som skoleinspektør, blev jeg valgt.

### *De unge formulerede sig hårdere, mere radikalt*

Fire år efter – efter kun en valgperiode – blev han formand for Landsrådet – en post han bestred gennem otte år.

– Det kom bag på mig at blive formand så hurtigt. Ganske vist havde nogen sagt, at jeg måske en dag ville blive formand, men jeg havde ikke troet det ville ske så hurtigt. Men ved valget i 1971 faldt flere af de gamle politikere fra, og en ny generation af unge politikere kom ind – folk som bl. a. Jonathan Motzfeldt og Lars Emil Johansen.

– Kom dette generationsskifte bag på dig, eller vidste du længe før valget i 1971, at der var noget, der ulmede i befolkningen?

– Jeg vidste godt, at der ikke var tilfredshed med alt, men at nogle af de stærkeste af de gamle tabte valget og så mange unge kom ind var også overraskende for mig.

– Hvordan oplevede du det?

– Der kom en anden tone ind i Landsrådet, en mere skarp tone. De unge formulerede sig hårdere, mere radikalt. De sagde deres mening mere markant for at slå igennem i medierne, hvilket er naturligt nok. Der skete noget i retning af en politisk vækkelse i Grønland, og det var gavnligt. Men det var også starten til partidannelserne.

#### *Partidisciplinen er blevet overdrevet*

– Du var selv imod partidannelserne?

– Ja, jeg sagde, at vi er for få mennesker her i Grønland til at splitte os i partier. Fordelen ved det gamle system var, at der var tale om enkeltpersoner, som kunne sige deres personlige mening frit.

– Er du stadig imod parti-systemet?

– Det gamle system var nok tidsvarende på den måde, at det tog for lang tid. Der blev flere og flere sager, og det blev mere og mere umuligt, at hver enkelt skulle udtale sig om alt. Indførelse af partier og dermed ordførere i de enkelte spørgsmål har gjort arbejdet i salen lettere og mindre tidskrævende. Men det har også haft sin pris. På grund af partidisciplinen er det blevet vanskeligere for medlemmerne at komme med deres personlige opfattelser. Det sker ofte, at man ikke kan sige sin mening, sådan som man personligt gerne vil. Partiskellet er blevet mere og mere mærkbart.

– Da du holdt din sidste tale i Lands-

tinget den 10. marts, advarede du til allersidst imod at sætte partiinteresser over samfundets interesser?

– Ja, jeg mener, at partidisciplinen er blevet overdrevet. Partiet er blevet for vigtigt, og det går nogle gange ud over samfundets interesser. Selvfølgelig er der ikke altid enighed i et parti, og så er det flertallets mening, der kommer frem. Det kan være uheldigt. Det var bl. a. derfor, jeg selv trak mig ud af politik så hurtigt. Jeg er altid gået ind for samarbejde. Jeg er ligeglad med, hvor forslagene kommer fra – om jeg skal samarbejde med Siumut eller Inuit Ateqatigiit. For mig er det vigtigste, at vi kommer frem til de løsninger, der er bedst for samfundet. Men det er ikke alle, der mener sådan.

#### *Fiskeriaftalen var den hårdeste kamp*

– Var det på grund af fiskeriaftalen med EF, at du trak dig ud af politik?

– Jeg havde sagt, at jeg ville trække mig ud ved næste valg, og da jeg havde sagt det, så blev der nok lyttet mindre til mig i partiet. Ja, fiskeriaftalen med EF er den hårdeste kamp, jeg har kæmpet. Jeg var med i Bruxelles, da aftalen blev forhandlet. Jeg var ikke med i forhandlingerne, men jeg fulgte dem og blev orienteret om dem. Jeg kunne se, at hvis vi sagde nej, så skulle vi begynde helt forfra, og det var langt fra givet, at vi kunne opnå et lige så godt resultat. Endelig måtte jeg erkende, at fiskeriaftalen var et bedre resultat, end Atassut havde forudset, Grønland kunne opnå.

– Du ville godt indrømme, at resultatet var bedre, end Atassut havde troet muligt?



Hvad Lars Chemnitz råber skal være usagt. Men det har tilsyneladende været et hårdt løb for den tidligere Danmarks- og Grønlandsmester. Foto: Louise-Inger Lyberth, A/G.

– Ja. Atassut havde hele tiden sagt, at det ville være bedst at blive i EF. Men vi havde også sagt, at vi ville respektere folkeafstemningen. Når så forhandlingerne om udmeldelse gav et bedre resultat, end Atassut havde troet muligt, så kunne jeg ikke se, hvorfor vi skulle sige nej til fiskeriaftalen. Vi havde jo sagt, at vi efter folkeafstemningen ville arbejde for det bedst mulige resultat af udmeldelsesforhandlingerne, og jeg mente, at fiskeriaftalen var det bedst opnåelige resultat. Vi havde godt nok givet mange fisk, men alt i alt var aftalen tilfredsstillende.

*Jeg var ikke tilhænger af valg*

– Den 10. marts kunne du fra Lands-

tingets talerstol meddele, at Atassut ville stemme for fiskeriaftalen. Men få timer efter var du på talerstolen igen, denne gang for at støtte en mistillidsdagsorden stillet af Inuit Ateqatigiit. Var det en handel, du måtte indgå med din gruppe for at få flertal bag fiskeriaftalen?

– Vi havde oplevet en valgperiode, hvor Siumut havde lyttet meget lidt til Atassut. Derfor foreslog vi enten en omdannelse af landsstyret eller en afgørende medindflydelse på, hvordan pengene fra fiskeriaftalen skulle bruges. Det kunne vi ikke få, og så endte det med, at IA kom med et mistillidsvotum. Det var jeg ikke glad for.

– Det er ikke din stil at vælte regeringer?



Lars Chemnitz og Aqqaq Lyng, som fortsat arbejder sammen i Inuit Circumpolar Conferences bestyrelse.  
Foto: Anne Bang, Sermitsiaq.

– Nej. Jeg vidste også, at når vi krævede at komme med i landsstyret, så ville det udløse et modforslag om at udskrive valg, og det var jeg ikke tilhænger af.

– Hvorfor ikke?

– Blandt andet af partitaktiske årsager. Jeg kunne se, at hvis der blev valg, så ville det være Atassut, der havde væltet vores landsstyre. Folk er trætte af valg, og derfor ville det gå ud over Atassut forudså jeg, og det kom til at holde stik. Men i partiet ville man ikke lytte til mig.

– Resultatet blev det paradoksale, at Atassut og Inuit Ateqatigiit vælter Siumut-landsstyret, hvorefter Siumut og IA dannede landsstyre, og Atassut forblev i opposition?

– Ja, og det var det, jeg advarede imod.

– Hvorfor tror du, at din gruppe pludselig ikke lyttede til dig?

– Måske fordi man vidste, at jeg var på vej ud. Men selvom alt tilsyneladende foregik i harmoni, så ville jeg hykle, hvis jeg ikke indrømmer, at der var en kurre på tråden.

*Konrad Stenholdt var min kandidat*

– Fortryder du, at du trak dig ud af politik?

– Nej. Jeg er nok ked af, at det gik så hurtigt, men ellers ikke. Jeg har idag ikke den samme glød som før, og jeg må sige, at jeg længe følte, at man overlod alt for meget af hele partiapparatet til mig personligt. Jeg har – synes jeg selv –

slidt og slæbt, og da selv mine børn begyndte at sige, at Atassuts kontor var blevet fars andet hjem, så var det tiden at sige stop.

– Hvornår traf du egentlig din beslutning om at forlade politik?

– Den havde jeg faktisk truffet, før jeg stillede op til folketingsvalget i januar 1984. Men jeg sagde det ikke til nogen. Jeg følte, at det ville være nærmest at lægge pres på mine vælgere, hvis jeg sagde, at nu var det sidste chance for at stemme på mig. Derfor sagde jeg det først efter, at resultatet af folketingsvalget forelå.

– Var det et nederlag for dig ikke at blive valgt?

– Det vil jeg ikke sige. Før valget var der mange, der mente, at jeg var sikker

*Lidt rådslagning foran mikrofonerne med Otto Steenboldt, der afløste Lars Chemnitz som politisk leder af Atassut – en post, hvor Lars Chemnitz ville have foretrukket lillebroderen Konrad Steenboldt.*

*Foto: Louise-Inger Lyberth, A/G.*



*Lars Chemnitz og skoledirektør Daniel Skifte, der afløste ham som organisatorisk formand for Atassut. Der skulle to personer – Daniel Skifte og Otto Steenboldt – til at afløse Lars Chemnitz' formandskab. Foto: Søren Madsen, Alfa Foto.*

på valg, fordi jeg normalt fik så mange stemmer. Hver gang svarede jeg, at det var jeg nu slet ikke så sikker på. For det første er det altid svært at slå folk, der allerede er valgt. For det andet var jeg overbevist om, at langt fra alle mine vælgere ville stemme på mig til folketingsvalget. Der er forskel på Landsting og Folketing. Nogle ville måske sige, at der var mere brug for mig her i Grønland end i Danmark. Jeg var derfor forberedt på ikke at få stemmer nok til at blive valgt. Men at jeg fik så få stemmer, som jeg fik, det var på den anden side en skuffelse.

– Men det var ikke derfor, du meddelte, at du ville holde op i politik?



*En stemmesluger på vej ud af stemmeboksen.  
Foto: Anne Bang, Sermitsiaq.*

– Nej, og det var da også min hensigt at blive i politik til næste landstingsvalg, som alle jo mente lå tre år fremme i tiden. Så kom pludselig valget i utide, og så var jeg lige pludselig ude af politik.

– Og pludselig stod Atassut uden leder?

– Da først jeg var ude, ville jeg ikke blande mig i, hvem der skulle afløse mig. Men alle vidste, at min kandidat var Konrad Stenholdt, som jeg mente – og mener – er den bedst egnede.

– Du er gammel og stadig aktiv sportsmand, du har arbejdet hårdt politisk, har et jernhelbred og meget få sygedage. Men pudsigt nok var du sygemeldt, netop da Atassuts landstingsgruppe i nogle dage diskuterede din afløser?

– Ja, man er jo ikke herre over sit helbred. Man kan hurtigt få mavepine, og jeg ved godt, at nogle mente, jeg havde fået politisk mavepine.

#### *Kunne ønske mig et nyt parti i Grønland*

– Efter landsrådsvalget i 1975 blev du genvalgt som formand for Landsrådet, men kun med en stemme?

– Ja, det er rigtigt.

– Din modkandidat var Jonathan Motzfeldt, og få år efter dannedes Siumut?

– Ja, det var fordi Siumut blev dannet, at vi var nødt til at danne Atassut.

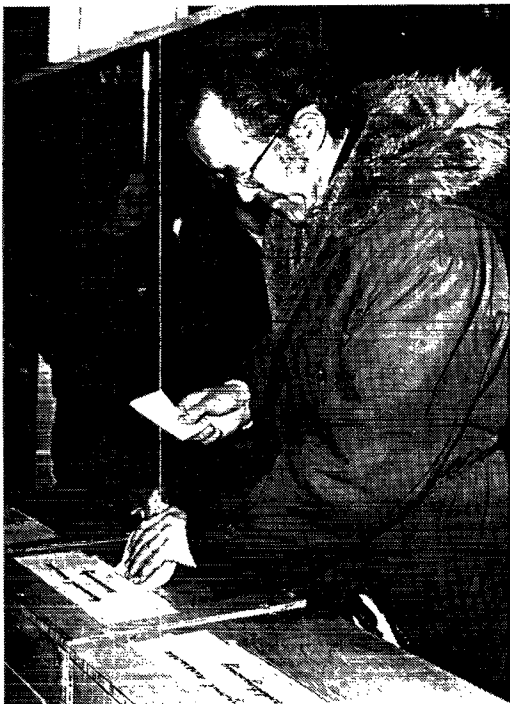
– Tror du, at partidannelserne var blevet anderledes, hvis Jonathan Motzfeldt havde vundet afstemningen om formandsposten i Landsrådet?

– Det er ikke til at vide.

– Men er det ikke sandsynligt, at der er en sammenhæng mellem at være i opposition og så organisere sig for at blive stærk nok til at vinde næste gang, hvad Siumut faktisk også gjorde ved valget i 1979?

– Jo, du kan have ret derhen, at Ata-





*En sikker stemme på Atassuts centrumlinje.  
Foto: Anne Bang, Sermitsiaq.*

ssut i så fald måske ville være blevet dannet hurtigere.

– Uanset din modstand mod partidannelser, så var de altså ikke til at undgå?

– Nej, udviklingen gik i den retning.

– Ret hurtigt fik Siumut politisk pres fra venstre af Inuit Ateqatigiit, og sådan har det været siden. Samtidig har Siumut presset Atassut fra venstre, men der er ingen, som presser Atassut fra højre?

– Nej, og det er nok et problem idag.

– Fordi en Lars Chemnitz' centrum-søgende politik ikke er lige forenelig med den yderste højrefløj i Atassut, hvor man kan opleve synspunkter, der svarer til Fremskridtspartiets i Danmark?

– Det er svært at sammenligne grønlandsk partipolitik med dansk. Men jeg vil godt indrømme, at jeg kunne ønske

et nyt parti. Det vil være sundt, tror jeg. Atassuts problem er jo, at vi er et parti, de to andre ikke vil samarbejde med, og fordi de er to, så kan de altid finde sammen. Sådan vil det nok altid være, så længe Atassut står alene.

*De meget højreorienterede har skadet Atassut*

– Er din centrumslinie blevet domineret af de mere højreorienterede kræfter i Atassut?

– Jeg må nok indrømme, at de meget højreorienterede har skadet Atassut. Efter dannelsen af IA er Siumut mere og mere blevet centrumpartiet, der har spillerum både til venstre og til højre.

– Tror du, det nuværende landsstyre-samarbejde havde set anderledes ud, hvis det nuværende Atassut var opdelt i to partier med et midterparti under din ledelse og et mere typisk konservativt parti til højre?

– Det ville have givet meget større samarbejdsmuligheder på midten i grønlandsk politik. Jeg har aldrig haft noget imod at samarbejde med andre partier, og jeg tror, at man ofte kommer til at fremstå som meget mere uenige, end man egentlig er, fordi de nuværende partiforhold virker hæmmende. Partierne er kommet for at blive, ingen tvivl om det, men man skal ikke dyrke partiet for meget.

– Har du aldrig overvejet at gennemføre en deling af Atassut?

– Nej. Jeg har selv været med til at grundlægge Atassut, og idag er jeg ude af politik. Men jeg har talt med flere om problemet.

– Tror du, at en deling af Atassut vil kunne finde sted i fremtiden?

– Det er en realistisk tanke.

– Det kan være en styrke for et parti at være meget bredt, men er Atassut idag blevet så bredt, at det faktisk er blevet en svaghed for partiet?

– Det er muligvis rigtigt. Atassut er idag et meget bredt parti, der spænder over et stort politisk spektrum. Det kan være sundt, men det kan også være usundt.

– Siden du i marts forlod politik er der truffet en række vigtige beslutninger. En af dem her i oktober med indgåelse af aftale i Fællesrådet for mineralske Råstoffer om Jameson Land. Du sad selv i Fællesrådet, men nu har Atassut afgivet mindretalsudtalelse imod olieefterforskningen?

– Ja, og det var bl. a. på grund af den slags tendenser i partiet, at jeg holdt op. Atassut er altid gået ind for, at vi skulle kortlægge Grønlands ressourcemuligheder. Det er vejen frem mod selvfinansiering, så vi ikke altid skal leve af tilskud fra Danmark. Desuden er politikere valgt til at træffe beslutninger og ikke bare gå ud til befolkningen og spørge.

– Jonathan Motzfeldt kaldte i Radioavisen forleden Atassut for utroværdigt?

– I dette tilfælde må jeg desværre give ham ret.

#### *For få til at blive selvstændig nation*

– Der ligger et langt og meget begivenhedsrigt politisk virke bag dig nu. Det er nemt at være bagklog, men er der nogen af de mange væsentlige beslutninger, du har været med til, du gerne ville gøre anderledes idag?

– Det er som du siger let at være bagklog, og jeg har aldrig kunnet lide, når man f. eks. kritiserede den gamle generation af politikere i 60'erne for, hvad de gjorde. Man skal forstå deres forudsætninger. De gjorde givetvis det bedste, de kunne.

– Du har ikke revideret din positive holdning i midten af 70'erne til olieboringer ved den grønlandske vestkyst?

– Nej. Som med Jameson Land idag handlede det om at finde ud af, hvilke ressourcer Grønland råder over, og hvordan vi kan nå frem til en økonomisk situation, hvor vi selv betaler for vore udgifter.

– Du var modstander af Siumuts og senere Inuit Ateqatigiits krav om grønlandsk ejendomsret til undergrunden?

– Ja, og det er jeg stadig. Jeg mener, vi er for lille en befolkning til at blive selvstændige som nation. Jeg tror fortsat meget på rigsfællesskabet. Vi har stærke relationer til Danmark, bånd, der ikke kan eller skal brydes. Derfor mener jeg også, at vi skal eje undergrunden sammen med Danmark. Vi skal dele vore ressourcer i undergrunden med Danmark. Egentlig ville jeg håbe, at hele verden kunne blive enige om fællesskab omkring ressourcerne, så alle ville kunne få lige meget.

#### *Politik er ikke noget stillestående*

– Du var i begyndelsen af 70'erne forbeholden over for de unge Siumut-politikeres krav om hjemmestyre?

– Ja, jeg mente ikke, at hjemmestyret skulle komme så hurtigt. Det er altid en vurderingssag. Jeg var bange for, at udviklingen ville gå for hurtigt.



*Opmærksomhed i salen med Peter Ostermann på spring på højre flanke. Foto: Louise-Inger Lyberth, A/G.*

– Var du nervøs for rigsfællesskabet?  
– Som jeg sagde tidligere, så formulerede de unge politikere sig meget radikalt i begyndelsen. Det var måske

naturligt nok, men jeg oplevede det som min opgave at mane til besindighed.

– Blev du som formand presset til at være mere besindig, end du selv havde

lyst til, fordi du følte et ansvar for helheden og forholdet til Danmark?

– Jeg blev jo meget hurtig »den gamle« i Landsrådet, allerede efter en valgperiode, og jeg oplevede, hvordan der virkelig blev lyttet til os i den danske regering. Samtidig var debatten som nævnt meget radikal i perioder. De unge var meget fremfusende, og jeg gik ind for et lidt roligere tempo.

– Var du ligefrem imod hjemmestyre?

– Nej, og jeg var da også formand for det rent grønlandske udvalg, som blev nedsat i 1973 efter aftale mellem Jonathan Motzfeldt og daværende grønlandsminister Knud Hertling. Jeg gik ind for hjemmestyret, og det har da også vist sig at være noget godt.

– Det var jo ingen tilfældighed, at Atassut (Samhørighed) fik netop dette navn. Er du også idag bange for rigsfællesskabets fremtid?

– Hele den politiske debat i Grønland er blevet meget mere nuanceret og moden. Det kan man også mærke på IA. Ligesom kultur er politik ikke noget stillestående. Man skal følge med udviklingen og ikke nødvendigvis forsvare, hvad man sagde for flere år siden. Det kan have været rigtigt dengang, men måske er forudsætningerne og vilkårene blevet anderledes senere. Politik er noget levende, der ændrer sig, efterhånden som virkeligheden og menneskene ændrer sig. Jeg synes vi er nået langt, og jeg er idag ikke nervøs for rigsfællesskabet. Men jeg synes heller ikke, at man bare skal se på, hvordan alt tilsyneladende er godt på overfladen. Der er tegn i Danmark på, at holdningen ikke er helt så positiv over for Grønland, som den har

været. Det skal man være meget opmærksom på i Grønland.

#### *Det tavse flertal har et godt forhold til danskerne*

– Ser du trygt på Grønlands fremtid nu, hvor du rejser?

– Der er altid noget, man kunne ønske sig bedre. Men jeg er ikke utryg.

– Du har givetvis gennem årene fået mange danske stemmer i Grønland, fordi du har stået som en garant for i rigsfællesskabet?

– Ja, det er nok rigtigt.

– Hvordan ser du forholdet mellem grønlændere og danskere?

– Jeg synes ikke det er allerbedst i dagligdagen. Det er en kendsgerning, at der f. eks. er grønlændere, der banker danskere.

– Der er også grønlændere, der banker grønlændere?

– Ja, men der er trods alt problemer grønlændere og danskere imellem. Det er bare frygteligt forkert at sige, at det er grønlændere, der gør det. Det er nogle enkelte grønlændere. Det tavse flertal af grønlændere har, tror jeg, et godt forhold til danskere og Danmark.

– Og det vil fortsætte?

– Det tror jeg bestemt, hvis ikke der opstår store, alvorlige konflikter. Det er i denne forbindelse vigtigt, at der er sket en udjævning af privilegierne, så de to befolkningsgrupper står mere lige. Og her kan den danske del af befolkningen gøre sit til ikke at give hinanden privilegier, som det sker engang imellem.

– Hvad er det, du kunne ønske bedre.

– Klimaet, erhvervet og økonomien, hvis jeg skal pege på nogle enkelte om-



*Lars Chemnitz sad med ialt fem forskellige landsråd og landsting. Her er han fotograferet med det sidste hold – holdet, der kun sad fra 1983 til 1984, hvor Lars Chemnitz følte sig nødsaget til at stemme for en IA-mistillidsdagsorden og valgte Siunmut-landsstyret. Foto: Anne Bang, Sermitsiaq.*

råder. Klimaet har voldt meget store problemer, og i erhvervet håber jeg, at der vil komme mere rentabilitet. Jeg tror, der skal satses på større fiskeskibe, som er mindre afhængige af vejret, og jeg går ind for mest mulig decentralisering til kommunerne.

– Vil det ikke være farligt, hvis der er alt for forskellige vilkår fra kommune til kommune?

– Jo, og her må de centrale myndigheder sætte ind og koordinere. Hvad angår økonomien, så er det vigtigt, at Grønland arbejder bevidst på at få sin egen, selvstændige økonomi, og at man sætter tæring efter næring.

*Al gang er foregået i løb*

– Det er ikke en bitter Lars Chemnitz, der rejser?

– Overhovedet ikke. Det har været spændende og hårde år, men jeg har ikke tænkt mig at sidde med hænderne i skødet. Jeg har det bedst, når jeg har noget at lave.

– Hvad var egentlig hårdest rent arbejdsmæssigt: At være landsrådsformand eller leder af oppositionen?

– Det var nok at være leder af oppositionen. Her får man alle sager stukket ud, når de er lavet færdige. Man følger ikke tilblivelsen, og på kort tid skal man danne sig en mening om det. Jeg synes – for at sige det populært, at i de sidste fem år er al gang foregået i løb.

Da jeg var landsrådsformand, havde vi dels ikke så mange sager, dels havde jeg en virkelig god stab til at hjælpe mig.

– Vil du udelukke, at du en dag vender tilbage til politik?

– Jeg har jo sagt, at jeg holder op og har opstillet for sidste gang.

– Men du har også sagt, at man ikke skal være alt for bundet af, hvad man engang har sagt?

Som mange andre gange under interviewet kommer smilet og latteren frem:

– Måske som løsgænger, men så har man ikke mange chancer.

